

**UCHWAŁA NR LVII/512/23
RADY GMINY IŁAWA**

z dnia 30 czerwca 2023 r.

w sprawie przyjęcia przedłożonego Radzie Gminy Iława raportu z realizacji „Programu Ochrony Środowiska Gminy Iława na lata 2019-2022 z perspektywą na lata 2023-2026 (raport objęty tą uchwałą dotyczy lat 2019-2020).

Na podstawie art. 18 ust. 2. pkt 15) w związku z art. 7 ust. 1 pkt. 1) ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 40, ze zm.) oraz art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r. poz. 2556, ze zm.) Rada Gminy Iława uchwala, co następuje:

§ 1. Rada Gminy Iława przyjmuje przedłożony przez organ wykonawczy raport z realizacji „Programu Ochrony Środowiska Gminy Iława na lata 2019-2022 z perspektywą do roku 2023-2026” (raport objęty tą uchwałą dotyczy lat 2019-2020) w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Roman Piotrkowski

Załącznik do uchwały Nr LVII/512/23
Rady Gminy Iława
z dnia 30 czerwca 2023 r.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska Gminy Iława na lata 2019-2022 z perspektywą na lata 2023-2026
(raport dotyczy lat 2019-2020).

Rada Gminy Iława uchwałą Nr XI/102/19 z dnia 27 września 2019 roku przyjęła do realizacji zaktualizowany „Program Ochrony Środowiska Gminy Iława na lata 2019 – 2022 z perspektywą na lata 2023 – 2026”. Zaktualizowany „Program Ochrony Środowiska Gminy Iława ... ” powstał w celu realizacji polityki ekologicznej państwa na szczeblu gminnym. Najważniejszym założeniem przy opracowywaniu każdego programu ochrony środowiska jest zawsze poprawa stanu środowiska naturalnego. Na podstawie z art. 18, ust. 2 ustawy *Prawo ochrony środowiska* (tekst jedn.: Dz. U. z 2022 r., poz. 2556, ze zm.) raport z realizacji gminnego programu ochrony środowiska organ wykonawczy gminy przedkłada radzie gminy. Okres sprawozdawczy ujęty w niniejszym raporcie obejmuje lata 2019-2020.

Raport z realizacji gminnego programu ochrony środowiska ma za zadanie przedstawienie informacji o jakościowym i ilościowym wykonaniu celów oraz zadań postawionych w gminnym programie ochrony środowiska oraz w programach wyższego szczebla. Celem przygotowania raportu jest też zobrazowanie stanu ochrony środowiska poprzez przedstawienie postępów w realizacji każdego z zadań zapisanych w programie oraz wyjaśnienie powodów zaniechania działań lub ewentualnych opóźnień. Wnioski zawarte w raporcie zostaną uwzględnione w aktualizacji gminnego programu ochrony środowiska na lata 2023 -2026 z perspektywą na lata 2027-2030.

W Programie przyjęto 10 obszarów interwencji: ochrona klimatu i jakości środowiska, zagrożenie hałasem, pole elektromagnetyczne, gospodarowanie wodami, gospodarka wodno-ściekowa, gleby oraz zasoby geologiczne, gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów, zasoby przyrodnicze, zagrożenia poważnymi awariami, edukacja ekologiczna. Dla każdego obszaru interwencji zapisano cele i kierunki interwencji, którym z kolei przyporządkowano zadania do zrealizowania

Tabela nr 1. Cele i kierunki interwencji wraz z informacją o terminie, stopniu wykonania zaplanowanych zadań oraz poniesionych kosztach.

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka realizacji	Stopień wykonania zaplanowanych działań wraz z kosztami realizacji zadań
I.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	Ograniczenie emisji zanieczyszczeń	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych wprowadzanych do powietrza	Zwiększenie świadomości społeczeństwa w zakresie potrzeb i możliwości ochrony powietrza, w tym: ograniczanie niskiej emisji, oszczędność energii, stosowanie alternatywnych źródeł energii	Gmina, Starostwo Powiatowe, Urząd Marszałkowski	Niewystarczająca ilość środków finansowych Skomplikowane procedury administracyjne	2019 r.- edukacja ekologiczna (strona internetowa Gminy, konkurs ekologiczny dot. ochrony powietrza i gospodarki odpadami podczas Dożynek Gminnych, informacyjna akcja plakatowa na temat smogu, pogadanki w sołectwach, spotkania informacyjne w 2 największych sołectwach na temat możliwości pozyskania środków finansowych na wymianę nieefektywnych systemów ogrzewania, fotowoltaikę, termomodernizację, itp.), Koszt. 1.310 zł
				Sukcesywna aktualizacja sposobów ogrzewania na terenie Gminy	Gmina		2020 r. - pogadanki podczas zebrań wiejskich w 27 sołectwach Gminy Hława na temat szkodliwości spalania odpadów w paleniskach domowych, możliwości pozyskania dotacji na wymianę nieefektywnych źródeł ciepła, termomodernizację oraz OZE. Koszt 200 zł.
							Na bieżąco.

				Wspieranie działań na rzecz ograniczenia niskiej emisji poprzez modernizację systemów ogrzewania budynków komunalnych i indywidualnych oraz wprowadzanie odnawialnych źródeł energii		<p>Kontynuowano realizację programu udzielania dotacji celowych z budżetu Gminy Iława na zadania związane ze zmianą systemu ogrzewania na ogrzewanie proekologiczne w budynkach mieszkalnych na terenie Gminy Iława.</p> <p>W 2019 r. udzielono z budżetu Gminy 15 dotacji w wysokości 2.000 zł, a w 2020 r. – 7 dotacji w tej samej wysokości.</p>
				Prowadzenie działań kontrolnych w zakresie zakazu spalania odpadów w indywidualnych systemach grzewczych jako elementu zmian w świadomości społeczeństwa oraz środek prewencyjny	Gmina, WIOŚ	Prowadzono kontrole interwencyjne.
				Budowa oraz modernizacja układu drogowego na terenie Gminy	Gmina, Zarządcy dróg	<p><u>2019 r.:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - przebudowa drogi (ul. Koralkowa w Nowej Wsi 1 748,00 m) – 293.000 zł, w tym środki własne 213.000 zł, - przebudowa drogi (Wikielec 890 m) – 1.327.619 zł, w tym środki własne – 719.995 zł, - budowa drogi (Nowa Wieś - ul. Kryształowa i ul. Diamentowa, ul. Neptuna, ul. Polarna, ul. Andromedy, ul. Merkury 1 380,00 m) – 2.710.668 zł, w tym środki własne – 1.025.493 zł, - remont drogi (Laseczno, 162 m) – 27.830 zł, - remont drogi (Tchórzanka, 250 m) – 41.943 zł,

						<p>- remont drogi (Gałdowo, 305 m) – 50.469 zł, - remont drogi (Ząbrowo, ul. Malinowa, 480 m) – 79.473 zł, - remont drogi (Nowa Wieś - Kamień Duży, 300 m) – 1.949.758 zł, w tym środki własne – 389.952 zł.</p> <p>W 2019 r. przebudowano / wyremontowano łącznie 5515 m dróg na kwotę 6.480.793 zł, w tym ze środków własnych – 2.548.188 zł.</p> <p>W 2019 r. wybudowano ścieżkę rowerową Kamień Mały – Ilawa o dł. 2221 m. – 1.956.925 zł w tym ze środków własnych – 993.300 zł.</p> <p><u>2020 r.:</u></p> <p>- remont drogi (Nejdyki, 615 m) – 103.500 zł, w tym środki własne – 53.500 zł, - remont drogi (Frednowy, 176 m) – 130.359 zł, w tym środki własne – 82.175 zł, - remont drogi (Szymbark, 530 m) – 303.417 zł, w tym środki własne 115.561 zł, - remont drogi (Szymbark, 540 m) – 187.179 zł, w tym środki własne – 56.155 zł, - remont drogi (Gulb-Wółka, 1800 m) – 404.075 zł,</p>
--	--	--	--	--	--	--

						<ul style="list-style-type: none"> - remont drogi (Dziarnówko, 320 m) – 39.800 zł, - remont drogi (Radomek, 160 m) – 21.500 zł, - remont drogi (Wikielec, 460 m) – 49.045 zł, - remont drogi (Mózgowo, 500 m) – 105.000 zł, - remont drogi (Stanowo, 420 m) – 92.400 zł, - remont drogi (Laseczno, 220 m) – 16.500 zł. <p>W 2020 r. wyremontowano łącznie 5741 m dróg na kwotę 1.452.775 zł, w tym ze środków własnych – 786.385 zł.</p>
		Ścieżki rowerowe	Budowa oraz modernizacja układu ścieżek rowerowych na terenie Gminy	Gmina, Starostwo Powiatowe, Urząd Marszałkowski		<p>2019 r.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wybudowano ścieżkę rowerową Kamień Mały – Iława, 2221 m. Koszt 1.956.925 zł.
		Poprawa efektywności energetycznej	Poprawa efektywności energetycznej poprzez termomodernizację i wykorzystanie OZE w obiektach użyteczności publicznej oraz obiektach indywidualnych	Gmina		<p>2020 r. – budowa elektrowni fotowoltaicznej o mocy 25,11 kW w ekologicznej przystani w Siemianach. – 139.266 zł</p>
		Monitoring jakości środowiska	Monitoring jakości powietrza atmosferycznego na terenie Gminy	GIOŚ RWMŚ		<p>W analizowanym okresie czasu na terenie Gminy Iława nie raportowano o przekroczeniu poziomu dopuszczalnego pyłu PM10 i poziomu docelowego benzo(a)pirenu zawartego w pyłe PM10</p>

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka realizacji	
II.	Zagrożenia hałasem	Ograniczenie emisji hałasu	Działania inwestycyjne oraz administracyjne w zakresie dotrzymania standardów poziomów hałasu w środowisku	Integrowanie opracowań planistycznych z problemami zagrożenia hałasem	Gmina	Niewystarczająca ilość środków finansowych Niewłaściwa interpretacja poszczególnych zagrożeń	Realizowane na bieżąco w ramach zmian mpzp (problematyka zagrożeń hałasem stanowi integralną część mpzp).
				Monitorowanie natężenia ruchu i poziomu hałasu wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych przechodzących przez teren Gminy	Gmina Zarządcy dróg		W 2020 roku Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad zrealizowała ustawowe zadanie pn.: Generalny Pomiar Hałasu, polegający na okresowym (co 5 lat) pomiarze poziomów hałasu w związku z eksploatacją dróg.
				Budowa oraz modernizacja układu drogowego na terenie Gminy	Gmina Zarządcy dróg		2019 r.: <ul style="list-style-type: none"> - przebudowa drogi (ul. Koralkowa w Nowej Wsi 1 748,00 m), - przebudowa drogi (Wikielec 890 m), - budowa drogi (Nowa Wieś - ul. Kryształowa i ul. Diamentowa, ul. Neptuna, ul. Polarna, ul. Andromedy, ul. Merkury 1 380,00 m), - remont drogi (Laseczno, 162 m), - remont drogi (Tchórzanka, 250 m) - remont drogi (Gałdowo, 305 m), - remont drogi (Ząbrowo, ul. Malinowa, 480 m), - remont drogi (Nowa Wieś - Kamień Duży, 300 m). W 2019 r. przebudowano/wyremontowano łącznie 5515 m dróg. 2020 r.: <ul style="list-style-type: none"> - remont drogi (Nejdyki, 615 m), - remont drogi (Frednowy, 176 m),

							<ul style="list-style-type: none"> - remont drogi (Szymbark, 530 m), - remont drogi (Szymbark, 540 m), - remont drogi (Gulb-Wółka, 1800 m), - remont drogi (Dziarnówko, 320 m), - remont drogi (Radomek, 160 m), - remont drogi (Wikielec, 460 m), - remont drogi (Mózgowo, 500 m), - remont drogi (Stanowo, 420 m), - remont drogi (Laseczno, 220 m). <p>W 2020 r. wyremontowano łącznie 5741 m dróg. Koszty podano w części I.</p>
				Minimalizacja emisji hałasu komunikacyjnego poprzez budowę ekranów akustycznych wzdłuż tras komunikacyjnych gdzie występują przekroczenia standardów akustycznych	Gmina Zarządcy dróg		Nie realizowano prac związanych z budową ekranów akustycznych.
		Monitoring jakości środowiska		Monitoring klimatu akustycznego na terenie Gminy	GIOŚ RWMS		Nie prowadzono.
III.	Pola elektromagnetyczne	Ochrona ludzi przed promieniowaniem elektromagnetycznym	Działania inwestycyjne oraz administracyjne w zakresie dotrzymania standardów poziomów PEM	Inwentaryzacja i kontrole źródeł emisji promieniowania elektromagnetycznego	Gmina, WIOŚ, Prowadzący instalacje		Brak danych
				Uwzględnienie w MPZP zagadnień pola elektromagnetycznego (pozostawienie w sąsiedztwie linii wysokich napięć wolnych przestrzeni)	Gmina		Realizowane na bieżąco w ramach zmian mpzp.
				Minimalizowanie liczby wysokich konstrukcji antenowych i lokalizowanie urządzeń nadawczych kilku użytkowników na jednej konstrukcji wspornej (ze względu na ochronę krajobrazu)	Gmina		Nie dotyczy

		Monitoring jakości środowiska		Monitoring promieniowanie elektromagnetycznego na terenie Gminy	GIOŚ RWMŚ		Pomiary monitoringowe promieniowania elektromagnetycznego prowadzone są przez GIOŚ w cyklach trzyletnich. Ostatnie badanie przeprowadzono w Siemianach w 2018 r. i wykazało ono niską wartość promieniowania. Na terenie Gminy Iława brak jest realnego zagrożenia nadmiernym poziomem pól elektromagnetycznych.
Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka realizacji	
IV.	Gospodarowanie wodami	Zarządzanie zasobami wodnymi	Racjonalna gospodarka wodna oraz poprawa bilansu wodnego	Uwzględnianie w MPZP zagadnień dotyczących gospodarowania wodami	Gmina	Niewystarczająca ilość środków finansowych Niewłaściwa interpretacja poszczególnych zagrożeń Skomplikowane procedury administracyjne	Realizowane na bieżąco w ramach zmian mpzp.
		Mała retencja		Wdrażanie programów ochrony wód podziemnych i powierzchniowych	PGWWP, Gmina		Realizowane na bieżąco.
				Współpraca Gminy z zarządcami urządzeń wodnych w zakresie inwentaryzacji, odbudowy i regulacji oraz prawidłowa eksploatacja systemów melioracji podstawowej i oraz szczegółowej	PGWWP, Gmina		Realizowane na bieżąco – na terenie Gminy Iława działa Spółka Wodna.
				Realizacja programu małej retencji dla Województwa Warmińsko - Mazurskiego w tym budowa zbiorników retencyjnych	PGWWP, Gmina		Nie realizowane w analizowanym okresie.

		Ochrona przed susza i powodzią	Minimalizacja skutków suszy i powodzi	Podniesienie gotowości centrum zarządzania kryzysowego w przypadku zagrożenia	Gmina, Starostwo Powiatowe		Realizowane na bieżąco.
				Realizacja działań przestrzennych zatrzymujących wody deszczowe w miejscach ich opadu, poprzez: podnoszenie lesistości zwiększającej retencyjność; przekształcanie gruntów ornym w użytki zielone; racjonalną gospodarkę wodami opadowymi na terenach silnie zurbanizowanych.	Gmina, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy,		Zadanie związane z zagospodarowywaniem deszczówki realizowane są przez mieszkańców.
		Monitoring jakości środowiska		Monitoring jakości wód podziemnych i powierzchniowych na terenie Gminy	GIOŚ RWMS		Pomiary w ramach monitoringu prowadzonego przez GIOŚ wykazały dobry stan wód podziemnych na terenie Gminy Iława.
V.	Gospodarka wodno-ściekowa	Zarządzanie zasobami wodnymi, racjonalizacja zużycia wody	Poprawa systemu zaopatrzenia ludności w wodę oraz racjonalizacja zużycia wody	Minimalizacja strat wody na przesłach wodociągowej (przewody magistralne i lokalne)	Gestor sieci, Gmina	Niewystarczająca ilość środków finansowych Długotrwałe procedury administracyjne	Zadanie remontowe wykonywane są na bieżąco.
				Sukcesywna wymiana i renowacja wyeksploatowanych odcinków sieci wodociągowej, zwłaszcza sieci cementowo-azbestowych.	Gestor sieci, Gmina		W 2019 r. wybudowano lub wymieniono 3,33 km sieci wodociągowej (koszt: 111.000 zł, a w 2020 r. – 0,53 km (koszt: 20.000 zł).

				Opracowanie projektów i budowa sieci wodociągowej	Gestor sieci, Gmina		W 2019 r. wybudowano lub wymieniono łącznie 3,33 km sieci wodociągowej. Długość sieci wodociągowej w 2019 r. wyniosła 452,17 km. W 2020 r. wybudowano lub wymieniono łącznie 0,53 km sieci wodociągowej. Łączna długość sieci wodociągowej w 2020 r. wyniosła 452,7 km.
Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka realizacji	
V.	Gospodarka wodno-ściekowa	Racjonalna gospodarka ściekowa	Poprawa systemu odprowadzania ścieków oraz poprawa jakości wód podziemnych i powierzchniowych	Wzmoczenie działań kontrolnych egzekucyjnych w celu eliminacji nielegalnego zrzutu ścieków	Gestor sieci, Gmina	Niewystarczająca ilość środków finansowych Długotrwałe procedury administracyjne	Prowadzono kontrole interwencyjne.
				Opracowanie projektów i budowa sieci kanalizacyjnej	Gestor sieci, Gmina		W 2019 r. na terenie Gminy Hawa zinventaryzowano 189,38 km sieci kanalizacyjnej (wybudowano odcinek o długości 0,76 km). Koszt: 92.000 zł. W 2020 r. na terenie Gminy Hawa zinventaryzowano 189,4 km sieci kanalizacyjnej (wybudowano odcinek o długości 0,20 km). Koszt: 80.000 zł.

				Gospodarowanie wodami opadowymi na terenie Gminy	Gestor sieci, Gmina		W 2020 wykonano dokumentację dot. przebudowy dróg w Nowej Wsi (ul. Szmaragdowej, Rubinowej i Diamentowej) sieci burzowej i odwodnienie powierzchniowe – 47.786 zł.
				Opracowanie projektów i budowa sieci kanalizacji deszczowej na terenie większych jednostek osadniczych	Gestor sieci, Gmina		W 2019 r. wykonano projekt odwodnienia ul. Szmaragdowej w Nowej Wsi – 10.000 zł.
VI.	Gleby oraz zasoby geologiczne	Ochrona zasobów kopalin	Racjonalna gospodarka zasobami geologicznymi	Uwzględnienie w studium uwarunkowań oraz planie zagospodarowania przestrzennego obszarów złóż i objęcie ochroną oraz działania związane z ich poszukiwaniem i rozpoznawaniem	Gmina	Niewystarczająca ilość środków finansowych Niewłaściwa interpretacja poszczególnych zagrożeń Długotrwałe procedury administracyjne	Realizowane na bieżąco w ramach zmian studium uwarunkowań i mpzp.
				Bieżąca rekultywacja terenów poeksploatacyjnych oraz zdegradowanych	Urząd Górniczy, Gmina, Właściciele gruntów		W latach 2019-2020 nie prowadzono prac rekultywacyjnych.
		Ochrona gleb	Racjonalna gospodarka zasobami glebowymi	Ochrona i wprowadzenie zadrzewień i zakrzewień przydrożnych, śródpolnych oraz wzdłuż cieków	Gmina, ODR Właściciele gruntów		Realizowane na bieżąco.
				Propagowanie przestrzegania zasad nawożenia gruntów w zgodzie z kodeksem dobrych praktyk rolniczych	Gmina, Starostwo Powiatowe, ODR Właściciele gruntów,		Realizowane na bieżąco.
				Wspieranie przedsięwzięć mających na celu tworzenie i rozwój gospodarstw ekologicznych oraz wspieranie rolnictwa integrowanego	Gmina, Starostwo Powiatowe, ODR Właściciele gruntów,		Realizowane na bieżąco.

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka realizacji	
VII.	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Poprawa stanu oraz budowa funkcjonalnego systemu gospodarki odpadami	Działania inwestycyjne oraz administracyjne w zakresie poprawy systemu gospodarowania odpadami	Intensyfikacja działań w zakresie wdrażania systemu gospodarki odpadami komunalnymi	Związek Gmin, Gmina	Niewystarczająca ilość środków finansowych Długotrwałe procedury administracyjne związane z realizacją poszczególnych zamierzeń inwestycyjnych Niewystarczająca świadomość ekologiczna mieszkańców	Realizowane na bieżąco (edukacja, wspólne kontrole pracownika UG i Związku Gmin).
				Bieżąca kontrola realizacji przez mieszkańców obowiązków w zakresie utrzymania czystości porządku	Związek Gmin, Gmina		Kontrole interwencyjne.
				Likwidacja nielegalnych składowisk odpadów	Gmina, Związek Gmin		W 2019 r. nie zlikwidowano żadnego dzikiego wysypiska, a w 2020 r. – dwa wysypiska (w Gulbiu i Wikielcu). Koszt 15.700 zł.
				Wsparcie finansowe dla osób fizycznych likwidujących azbest lub wyroby zawierające azbest z terenu nieruchomości położonych na terenie Gminy	Gmina WFOŚiGW		W 2019 r. usunięto 3680,39 m ² azbestu (47,845 Mg), który stanowił pokrycie dachowe 22 obiektów budowlanych. Koszt 23.260,06 zł (w tym dofinansowanie 19.423,89 zł). W 2020 r. usunięto 5.941,17 m ² azbestu (77,235 Mg), który stanowił pokrycie dachowe 29 obiektów budowlanych. Koszt 39.233,17 zł (w tym dofinansowanie 30.877,96 zł).
		Zmniejszenie ilości wszystkich odpadów kierowanych na składowiska poprzez rozwój selektywnego zbierania odpadów z wydzieleniem odpadów niebezpiecznych, odpadów zielonych, odpadów poddawanych odzyskowi lub recykling		Gmina, Właściciele instalacji Związek Gmin	W 2019 r. zebrano selektywnie i wysegregowano z frakcji suchej 402,4 Mg odpadów komunalnych, a w 2020 r. - 1122,8 Mg (wzrost spowodowany objęciem od 1 czerwca 2020 r. wszystkich mieszkańców obowiązkową zbiórką odpadów). Koszt funkcjonowania systemu gospodarki odpadami w 2019 r. wyniósł 1.748.000 zł, w tym koszt odbierania /zagospodarowania		

						selektywnych odpadów wyniósł – 473.000 zł. Koszt funkcjonowania systemu gospodarki odpadami w 2020 r. wyniósł 2.300.000 zł, w tym koszt odbierania /zagospodarowania selektywnych odpadów wyniósł – 862.000 zł.
				Kontrola i monitoring wytwórców odpadów i podmiotów posiadających instalacje do przetwarzania odpadów oraz kontrola wydawanych decyzji w zakresie gospodarki odpadami	Gmina, Starostwo Powiatowe, WIOŚ	Nie prowadzono kontroli.
				Realizacja zadań w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi, przemysłowymi oraz niebezpiecznymi, zawartych w harmonogramie Planu gospodarki odpadami województwa warmińsko - mazurskiego	Gmina, Związek Gmin	Zadanie realizowane przez Związek Gmin „Czyste Środowisko”.
VIII.	Zasoby przyrodnicze	Opieka nad istniejącymi obszarami	Racjonalna gospodarka zasobami przyrodniczymi	Podejmowanie działań w sprawie ustanowienia form ochrony przyrody wynikające z ustawy o ochronie przyrody	Gmina, RDOŚ	W latach 2019-2020 na terenie Gminy Iława nie ustanowiono nowych form ochrony przyrody. Opracowanie przez RDOŚ w latach 2019-2020 dokumentacji Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 Jezioro Karaś PLH280003.
				Bieżąca opieka nad formami ochrony przyrody oraz ochrona cennych przyrodniczo siedlisk na terenie Gminy	Gmina, RDOŚ	Realizowane na bieżąco – w 2019 r. wykonano wstępną inwentaryzację pomników przyrody.

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka realizacji		
VIII.	Zasoby przyrodnicze	Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne wykorzystanie zasobów przyrody	Racjonalna gospodarka zasobami przyrodniczymi	Wydawanie zezwoleń, przeprowadzanie kontroli, nakładanie kar w związku z czynnościami administracyjnymi określonymi w ustawie o ochronie przyrody	Gmina	Niewystarczająca ilość środków finansowych Ograniczone możliwości lokalizacyjne Skomplikowane i długotrwałe procedury administracyjne	W 2019 r. przeprowadzono 180 postępowań administracyjnych na podstawie ustawy o ochronie przyrody, a w 2020 r. – 214.	
				Wspieranie przedsięwzięć mających na celu powiększanie terenów zieleni, zadrzewień, zakrzewień, parków, zielonych terenów sportowych oraz ogródków działkowych	Gmina, Starostwo Powiatowe		Gmina w 2020 r. urządziła tereny zieleni w Nowej Wsi i Karasiu.	
				Sporządzenia szczegółowej waloryzacji przyrodniczej na terenie Gminy	Gmina		W analizowanym okresie nie istniała potrzeba opracowania waloryzacji przyrodniczej.	
				Sukcesywna likwidacja zagrożeń związanych z występowaniem na gruntach gminnych barszczów kaukaskich	Gmina		Nie stwierdzono stanowisk barszczów kaukaskich na terenie Gminy Iława.	
		Ochrona i zrównoważony rozwój lasów	Racjonalna gospodarka zasobami przyrodniczymi	Rozwój baz dydaktycznych edukacji przyrodniczej oraz realizacja działań z zakresu edukacji ekologicznej	Gmina, Starostwo Powiatowe, Nadleśnictwa		Niewystarczająca ilość środków finansowych	W 2019 r. Gmina Iława zorganizowała konkurs ekologiczny podczas Dożynek Gminnych (koszt: 1.000 zł), a w 2020 r. w SP w Wikielcu (koszt: 1.000 zł).
				Realizacja zrównoważonej gospodarki leśnej m.in. poprzez sukcesywną aktualizację Planów urządzenia lasów				Zadanie realizowane przez Lasy Polskie.
				Rozwój monitoringu środowiska leśnego w celu rozpoznania stanu lasu, przeciwdziałania pożarom, rozwojowi szkodników i chorób				Zadanie realizowane przez Lasy Polskie.

IX.	Zagrożenia poważnymi awariami	Przeciwdziałanie poważnym awariom oraz zwiększenie bezpieczeństwa transportu substancji niebezpiecznych	Działania kontrolne i administracyjne zwiększające bezpieczeństwo	Prowadzenie i aktualizacja rejestru poważnych awarii	Gmina, WIOŚ, Przedsiębiorcy	Występowanie potencjalnych problemów administracyjnych	W badanym okresie nie wystąpiły poważne awarie (w Gminie Iława brak jest zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej).
				Zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej zasad postępowania w przypadku wystąpienia poważnej awarii			Zadanie realizowane w Gminie w ramach zarządzania kryzysowego.
Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka realizacji	
IX.	Zagrożenia poważnymi awariami	Przeciwdziałanie poważnym awariom oraz zwiększenie bezpieczeństwa transportu substancji niebezpiecznych	Działania kontrolne i administracyjne zwiększające bezpieczeństwo	Zwiększenie bezpieczeństwa transportu substancji niebezpiecznych poprzez zastosowanie efektywnych i sprawdzonych rozwiązań (minimalizacja ryzyka).	Gmina, WIOŚ, Przedsiębiorcy	Niewystarczająca ilość środków finansowych Występowanie potencjalnych problemów administracyjnych	Realizowane na bieżąco.
				Kontrole sprawności technicznej pojazdów i warunków transportowania materiałów niebezpiecznych.	Służby uprawnione		Realizowane na bieżąco.
				Odpowiednie wyposażenie pojazdów transportujących substancje niebezpieczne (m.in. środki gaśnicze, znaki ostrzegawcze).	Przedsiębiorcy		Realizowane na bieżąco.

X.	Edukacja ekologiczna	Działalność organizacyjna oraz informacyjna z zakresu ochrony środowiska	Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców	Wspieranie szkolnych kół zainteresowań o tematyce ekologicznej oraz konkursów o tematyce ekologicznej	Gmina, Związek Gmin	W 2020 r. Gmina Iława przekazała nagrody rzeczowe na konkurs ekologiczny w SP w Wkielcu. Koszt 1.000 zł.
				Prowadzenie działań edukacyjnych oraz organizacja kampanii informacyjnych dotyczących zagadnień ochrony środowiska	Interesariusze	W 2019 r. zorganizowano konkurs ekologiczny podczas Dożynek Gminnych. Koszt 1.000 zł.
				Udział Gminy w akcjach ekologicznych	Gmina, Związek Gmin	Gmina uczestniczyła w kilku akcjach ekologicznych dot. ochrony powietrza i odpadów.
				Dążenie do osiągnięcia wspólnej polityki środowiskowej z sąsiednimi jednostkami samorządu terytorialnego	Gmina, Związek Gmin	Zadanie realizowane głównie w ramach Związku Gmin Regionu Ostródzko-Iławskiego „Czyste Środowisko” (gospodarka odpadowa) i Związku Gmin „Jeziorak” (gospodarka ściekowa).

* Związek Gmin - Związek Gmin Regionu Ostródzko - Iławskiego „Czyste Środowisko”

Źródło: Analiza własna

W latach 2019-2020 zadania zapisane w Programie były konsekwentnie realizowane. Zadania związane z budową infrastruktury technicznej (sieci wodociągowej, sieci kanalizacyjnej, remonty dróg, itp.), bezpośrednio wpływające na jakość życia mieszkańców i przyczyniające się do rozwoju gminy, traktowane były priorytetowo. Długość sieci wodociągowej w 1990 r. wynosiła zaledwie 80 km, w 2010 r. - 427,22 km, w 2016 r. – 446,93 km, w 2018 r. – 446,97 km, a w 2020 r. – 452,7 km i obejmuje prawie wszystkie gospodarstwa domowe w gminie. W 1998 na terenie gminy skanalizowana była tylko jedna miejscowość, w 2010 r. długość sieci wyniosła 89 km, w 2016 r. – 188,12 km, w 2018 r. – 188,16 km, a w 2020 r. – 189,4 km.

Analizując przedstawione w tabeli nr 1 informacje należy stwierdzić, iż większość wykonanych zadań do działania podejmowane w kierunku ochrony powietrza atmosferycznego (np. modernizacje dróg, dotacje na wymianę nieefektywnych systemów grzewczych oraz unieszkodliwianie azbestu) oraz działania związane z porządkowaniem gospodarki wodno – ściekowej, tzn. wykonanie i modernizacja sieci kanalizacyjnych i wodociągowych. Skanalizowanie gminy likwiduje problem nielegalnych odpływów ścieków do ziemi i wód, a ma to bezpośredni wpływ m. in. na stan wód powierzchniowych, podziemnych oraz powierzchnię ziemi. Z kolei remonty dróg oprócz poprawienia bezpieczeństwa na drogach przyczyniają się do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń i hałasu.

Ocena realizacji Programu oprócz kontroli wykonanych zadań, określonych w harmonogramie jest także oparta o wskaźniki charakteryzujące stan środowiska i dokonujące się w nim zmiany. W aktualizacji Programu Ochrony Środowiska Gminy Iława na lata 2019-2022 z perspektywą do roku 2023-2026 określono poniższe wskaźniki monitorowania analizowanego Programu.

Tabela nr 2. Wskaźniki monitoringowe efektywności Programu Ochrony Środowisk

Wskaźniki	Jednostka miary	Lata		Źródło informacji o wskaźnikach
		2019	2020	
OBSZAR INTERWENCJI I - OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA				
Udział odnawialnych źródeł energii	MW	0,076 MW	0,076 MW	Gmina (podana moc dotyczy elektrowni wodnej w Dziarnówku), brak elektrowni wiatrowych w gminie, brak danych dot. mocy zainstalowanych paneli fotowoltaicznych w gminie)
Ilość zlikwidowanych pieców/kotłów węglowych	szt.	15	7	Gmina (na podstawie gminnego programu dotacyjnego)

Powierzchnia lokali ogrzewanych paliwami stałymi, w których nastąpiła zmiana sposobu ogrzewania na niskoemisyjne	m ²	2166	1753	Gmina (na podstawie gminnego programu dotacyjnego)
Szacunkowa redukcja emisji zanieczyszczeń do powietrza wynikająca ze zmiany systemów ogrzewania na niskoemisyjne	%	pył zawieszony PM10 – redukcja o 2463,96 kg/rok, benzo(a)piren – 0,43 kg/rok (redukcja zanieczyszczeń z powodu zmiany sposobu ogrzewania wymienionego w ramach dotacji gminnych)	pył zawieszony PM10 – redukcja o 1998,63 kg/rok, benzo(a)piren – 0,35 kg/rok (redukcja zanieczyszczeń z powodu zmiany sposobu ogrzewania wymienionego w ramach dotacji gminnych)	Gmina (na podstawie gminnego programu dotacyjnego)
Długość nowych odcinków dróg	km	0	0	Zarządcy dróg
Długość zmodernizowanych dróg	km	5,15 (gminne) 3,097 (powiatowe)	5,741 (gminne) 3,488 (powiatowe)	Zarządcy dróg
OBSZAR INTERWENCJI II - ZAGROŻENIA HAŁASEM				
Realizacja inwestycji wpływających na zmniejszenie uciążliwości hałasu komunikacyjnego	liczba inwestycji	1	1	Zarządcy dróg, Gmina
Liczba zakładów, w których stwierdzono przekroczenia poziomów dopuszczalnych hałasu w trakcie kontroli WIOŚ	szt.	-	1	WIOŚ
OBSZAR INTERWENCJI III - POLA ELEKTROMAGNETYCZNE				
Procent ogólnej liczby punktów pomiarowych, w których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych	%	0	0	WIOŚ

OBSZAR INTERWENCJI IV - GOSPODAROWANIE WODAMI				
Inwestycje z zakresu retencji wodnej oraz ochrony przed skutkami suszy	km - przyrost długości rowów o poprawionej przepustowości koryta	-	-	Gmina
Jakość cieków wodnych, udział wód pozaklasowych (wg oceny ogólnej)	% udziału w ogólnej ilości punktów pomiarowych	b.d.	b.d.	WIOŚ
Jakość wód podziemnych, udział wód o bardzo dobrej i dobrej jakości	% udziału w ogólnej ilości punktów monitoringu	100	100	WIOŚ
Pobór wód podziemnych	dam ³	940	1036	GUS
Udział JCWP rzek w stanie/potencjale dobrym i bardzo dobrym	%	0	0	GIOŚ RWMS
Udział JCWP jezior w stanie dobrym	%	0	0	GIOŚ RWMS
OBSZAR INTERWENCJI V - GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA				
Ilość zużytej wody/1 mieszkańca na rok	m ³ /osoba	57,2	57,9	GUS, Gmina
Udział ludności obsługiwanej przez oczyszczalnię ścieków	% ogółu ludności	47,6	51,5	GUS, Gmina (wartość dla obszaru wiejskiego powiatu iławskiego)
Liczba zbiorników bezodpływowych	szt.	971	1179	GUS, Gmina
Liczba oczyszczalni przydomowych	szt.	209	219	GUS, Gmina
Długość czynnej sieci wodociągowej	km	452,17	452,7	GUS, Gmina
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	%	97	97	GUS, Gmina
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	189,38	189,4	GUS, Gmina
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	%	47,6	51,5	(GUS, Gmina wartość dla obszaru wiejskiego powiatu iławskiego)
OBSZAR INTERWENCJI VI - GLEBY ORAZ ZASOBY GEOLOGICZNE				
Powierzchnia terenów wymagających rekultywacji	ha	-	-	Gmina

Powierzchnia terenów zrekultywowanych	ha	-	-	Gmina
OBSZAR INTERWENCJI VII - GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW				
Ilość mieszkańców objętych selektywną zbiórka odpadów	%	44,81	100	Związek Gmin „Czyste Środowisko”
Ilość wytworzonych odpadów	Mg	3118,96	3072,087	Związek Gmin „Czyste Środowisko”
Ilość odpadów poddanych odzyskowi	Mg	235,64	398,197	Związek Gmin „Czyste Środowisko”
Osiągnięte poziomy recyklingu i przygotowania do ponownego odzysku odpadów o właściwościach surowców wtórnych	%	23,43	39,34	Związek Gmin „Czyste Środowisko”
Ilość dzikich wysypisk	szt.	0	2	Gmina
OBSZAR INTERWENCJI VIII - ZASOBY PRZYRODNICZE				
% powierzchni Gminy objęta prawną ochroną przyrody	%	56	56	RDOŚ
Liczba pomników przyrody	szt.	53	53	Gmina
Użytki leśne oraz grunty zadrzewione i zakrzewione	% powierzchni	45,41	45,41	Gmina
Lesistość Gminy (% ogólnej powierzchni Gminy)	%	45,35	45,35	Gmina
Udział terenów zieleni w powierzchni ogółem	ha	45,1	45,1	Gmina
OBSZAR INTERWENCJI IX - ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI				
Liczba zidentyfikowanych zagrożeń	szt.	-	-	Gmina
OBSZAR INTERWENCJI X - EDUKACJA EKOLOGICZNA				
Ilość przeprowadzonych akcji edukacyjnych	szt.	3	1	Gmina

W latach 2019-2020 kilka wskaźników ujętych w tabeli nr 2 pozostało na tym samym poziomie. W analizowanym okresie nie zmieniła się m. in.: liczba pomników przyrody, liczba inwestycji związanych ze zmniejszeniem uciążliwości hałasu komunikacyjnego. Na terenie Gminy Iława znajduje się kilka form ochrony przyrody, takich jak: rezerваты, park krajobrazowy, obszary Natura 2000, obszary chronionego krajobrazu, użytki ekologiczne i pomniki przyrody. Wskaźnik dotyczący procentowego udziału powierzchni gruntów objętych formami ochrony przyrody w stosunku do całkowitej powierzchni gminy, pozostał na niezmiennym poziomie, jak również powierzchnia terenów leśnych i zadrzewień. W analizowanym okresie Gmina brała udział w 4 akcjach edukacyjnych, była to wiosenna Akcja Sprzątania Jezior, jesienna Akcja Sprzątania Świata i konkurs wiedzy o odpadach (w 2020 r. ze względu na covid zorganizowany był tylko konkurs wiedzy o odpadach). Na tym samym – niezmiennym poziomie była też liczba inwestycji związanych ze zmniejszeniem uciążliwości hałasu komunikacyjnego, które polegały na nasadzeniach drzew w pasach dróg publicznych. Problem hałasu komunikacyjnego nie stanowi istotnej uciążliwości na terenie gminy, stąd nasadzenia drzew mogą stanowić wystarczające działanie w kierunku ograniczenia hałasu.

W latach 2019-2020 nie wybudowano nowych odcinków dróg (przebudowywano drogi istniejące), ani nie wykonano rekultywacji zdegradowanych obszarów, co wynika z faktu, że takie obszary (np. przemysłowe) nie występują na terenie gminy Iława. Podane wielkości dot. długości zmodernizowanych dróg odnoszą się do dróg gminnych i powiatowych (wojewódzkie i krajowe nie były modernizowane) i w analizowanym okresie były na podobnym poziomie wynoszącym ok. 8,5 km zmodernizowanych dróg w ciągu roku.

W zakresie monitoringu środowiska przeprowadzono kontrole, które były efektem skarg mieszkańców na nieprawidłowości w dziedzinie ochrony środowiska. Skargi dotyczyły głównie niewłaściwego przechowywania obornika (uciążliwości związane z odorem i odciekami z przyz obornikowych) oraz magazynowania odpadów w miejscach do tego nieprzeznaczonych. W badanym okresie przeprowadzono rocznie średnio ok. 6 kontroli.

W odniesieniu do gospodarki odpadowej na przestrzeni analizowanych dwóch lat nastąpił znaczny wzrost liczby mieszkańców (o ok. 56%), którzy deklarują segregowanie odpadów, co jest jednak wynikiem zmiany przepisów prawa, a nie świadomym wyborem mieszkańców (od 1 czerwca 2020 r. wszyscy mieszkańcy zostali ustawowo zobowiązani do segregowania odpadów). Zjawiskiem negatywnym w dziedzinie gospodarki odpadami był fakt zlokalizowania w 2020 r. dwóch dzikich wysypisk na gruntach gminnych.

W latach 2019 – 2020 Gmina Iława po raz kolejny otrzymała dofinansowanie z WFOŚiGW na usuwanie i unieszkodliwienie azbestu. W wyniku realizacji zadania w 2019 r. unieszkodliwiono 3680,39 m² azbestu (47,845 Mg), który stanowił pokrycie dachowe 22 obiektów budowlanych (budynków mieszkalnych, gospodarczych, letniskowych, wiat i garaży), a w 2020 r. unieszkodliwiono 5.941,17 m² azbestu (77,235 Mg), który stanowił pokrycie dachowe 29 obiektów budowlanych.

Z danych GUS (odnoszących się do całego powiatu iławskiego, a nie konkretnie Gminy Iława) wynika, że np. zanieczyszczenia pyłowe z zakładów szczególnie uciążliwych ogółem w 2019 r. wyniosły 33 t/r i były niższe niż w 2018 r. (37 t/r). Inaczej przedstawia się rozkład wartości stężeń zanieczyszczeń gazowych – wyższe stężenia zostały zanotowane w 2019 r. (94394 t/r), niż w 2018 r. (92707 t/r) i w 2017 r. (72018 t/r). Z kolei zanieczyszczenia pyłowe z zakładów szczególnie uciążliwych ogółem w 2020 r. wyniosły 30 t/r i były niższe niż

w 2019 r. W 2020 r. także rozkład wartości stężeń zanieczyszczeń gazowych był niższy niż w latach poprzednich i wyniósł 92052 t/r. Powodem niższych wartości stężeń mogła być pandemia covid-19.

W przypadku wskaźnika dotyczącego udziału odnawialnych źródeł energii w ogólnym wytwarzaniu energii w powyższej tabeli ujęto tylko moc elektrowni wodnej w Dziarnówku, ponieważ brak jest informacji o instalacjach OZE (panelach fotowoltaicznych) wykonanych przez prywatne podmioty.

Z danych GUS wynika, że w analizowanym okresie w Gminie zwiększyło się zużycie wody na 1 mieszkańca w ciągu roku (o 0,7 m³/osobę). Biorąc pod uwagę ograniczone zasoby wody w Polsce, nie jest to pozytywna tendencja. Dane dot. udziału ludności obsługiwanej przez oczyszczalnie ścieków, pozyskane z GUS odnoszą się do całego powiatu. W roku 2020 nieznacznie zwiększył się udział ludności obsługiwany przez oczyszczalnie w stosunku do 2019 r. W 2020 r. na terenie Gminy Iława zinwentaryzowano 189,4 km sieci kanalizacyjnej. Ścieki z Gminy oczyszczane są w oczyszczalni ścieków w Suszu i w Iławie.

Podsumowując, należy stwierdzić, że założone w „Programie” zadania były realizowane na bieżąco, w miarę możliwości finansowych Gminy. Gmina Iława w sposób zaplanowany i systematyczny wykonywała zadania określone w „Programie...”, mając na uwadze poprawę stanu środowiska oraz racjonalne gospodarowanie zasobami, w tym ograniczenie wodochłonności, energochłonności i emisji zanieczyszczeń. Środki finansowe na cele związane z ochroną środowiska pochodziły zarówno ze środków budżetu gminy, jak i ze źródeł zewnętrznych. Działania Gminy Iława były ukierunkowane na pozyskanie jak największej ilości środków zewnętrznych zarówno krajowych, jak i zagranicznych w celu realizacji zadań określonych w „Programie”.

Na podstawie przedstawionych danych można stwierdzić, że większość zmian w środowisku, które stwierdzono w latach 2019-2020 na terenie gminy Iława zmierza w pożądanym kierunku.